

Izbija vsak četrtak in velja s poštno vred ali v Mariboru s poštnim domom za celo leto 32 din., pol leta 16 din., štiri leta 3 din. izven Jugoslavije 36 din. Naročnina se pošlje na upravnništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. Telefon Interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravništvo sprejema naročilne listovke in reklamacije.

Cena letnega poštne vrednosti. Za vsakratev oglase prebravim popust. Nezaplete reklamacije so poštne prosje.

Čeloval račun poštnega urada Ljubljana št. 10.625. Telefon Interurban št. 115.

16 številka.

MARIBOR, dne 17. aprila 1924

58. letnik.

Vstajenje politične poštenosti.

V petem letu ujedinenja obhajamo zopet za krščanstvo enega najpomembnejših praznikov: Kristovo vstajenje. Ta prvi največji spomladanski praznik nas spominja v prvi vrsti najmočnejše zmage Kristove nad smrtjo; v drugi vrsti zmage spomladi nad zimskim spanjem narave.

Vsako leto smo obhajali velikonočne praznike z novimi upi ter nadami na vsestransko zboljšanje razmer v naši mladi državi. A vsi ti upi vstajenja naše države v političnem, gospodarskem ter kulturnem oziru so nas vahnili. Mesto vsestranskega vstajenja, kakor ga beležijo leto za leto druge po razsulu nastale države, morali smo beležiti od prevrata sem le pogrezanje v balkansko nazadovanje in pokvarjenost. Glavni vzrok, da se še do danes nismo dvignili iz groba nazadovanja, je bila dosežanja zmaga politične zahrbtnosti, nepoštenosti in pokvarjenosti naših najvišjih državnikov nad poštenostjo, odkritosrčnostjo in neumornim delom mož, ki hočejo narodu in državi pripomoči do vstajenja na vseh poljih.

Letošnji velikonočni prazniki pa nam odgrinjajo grob nazadovanja v toliki meri, da lahko rečemo z gotovostjo: politična nepoštenost, zahrbtnost ter pokvarjenost na najvišjih mestih je potisnjena v manjšino.

Ravno za letošnje velikonočne praznike sta se strogo ločila v naši državi dva tabora: tabor politične pokvarjenosti in tabor politične poštenosti in pravega dela za narod in državo. Pri pogledu na ta dva strogo ločena tabora pa hvala Bogu lahko beležimo veselo dejstvo: tabor politično poštenih narodnih zastopnikov je znatno močnejši od tabora političnih pokvarjencev in dosedanjih narodnih in državnih pijavk.

Pa naj še Pašič in Pribičević tako spletkarita in zavlačujeta z najostudnejšimi sredstvi ter pripomočki predačo oblasti, tega dejstva ne moreta več zbrisati — namreč: ustvarila se je proti njuni politiki korupcije, nasilja in izžemanja opozicija, ki zahteva prelom z dosedanjim korupcionističnim in pogubonosnim načinom vladanja, in ta opozicija trdnega upanja na skorajšnjo boljše bodočnost naroda in države je v znatni večini.

Res je tudi, da je Pašičev odhod od vladnih korit počasen kot letošnja zmaga spomladi nad zimo, a moral se bo le prej ali slej doigrati, ker Pašičeve zavlačevalne zahrbtnosti in spletkarije opozicijske vrste le krepijo in trdneje sklepajo.

Naš politični položaj je ravno za letošnje velikonočne praznike dozorel v toliko, da lahko rečemo kljub Pašič-Pribičevići res mojstrski prefriganosti glede pokvarjenosti obhaja poštenost opozicije od prevrata sem letošnje spomlad prvič svoje vstajenje:

In da je sploh prišlo po dolgotrajnih, hudih in ostrih političnih bojih do vstajenja politične poštenosti, je pač

glavna zasluga Jugoslovanskega kluba in njenega načelnika dr. Korošca.

Odločitev, da se to započeto vstajenje politične poštenosti pospeši, ali pa zakasni tudi na dobo po novih volitvah, pa je v rokah kralja, ki se bo moral ravno v času velikonočnih praznikov odločiti: ali naj izvojuje popolno zmago politična poštenost nad Pašičem in Pribičevićem pred novimi volitvami, ali pa šele po volitvah.

Letošnja Velikonoč — pozna, spremljana od deževja in mrzlih vetrov — prinesla nam je trdno zaupanje v zmago ter vstajenje politične poštenosti. Ako vstane in zmaga v naši državi poštenost, potem se bodo tudi od koruptivnih centralistov na vseh koncih ter krajih zavžene razmere zboljšale, narod bo vstajal k zadovoljnosti, država se bo ojačevala in pridobivala na ugledu na znotraj in predvsem pa tudi na zunaj!

Po italijanskih volitvah.

Italijanski fašisti praznujejo svojo prisleparjeno in izsiljeno volilno zmago. Volitve so dale diktatorju Mussoliniju več kot dvetretjinsko večino mandatov. Volitve so bile zelo nasilne in druga temna stran fašistovske zmage je tudi ta, da se kakih 30 odstotkov volilcev volitev ni udeležilo ter je rajši ostalo doma v trdnem prepričanju, da mora biti vsakega nasilja prej ali slej konec.

Fašisti so nastopali z dvojno volilno listo: s prvo in večinsko so se borili proti popolarom (kat. ljudski stranki) ter socialistom in komunistom, druga fašistovska lista si je pa vzela za nalogo zadušiti narodnostne manjšine: Slovane in Nemce. V Italiji se voli drugače kot pri nas. Uvedena je državna glasovnica in na njej so natisnjeni volilni znaki vseh list dotičnega volilnega okrožja. Slovani in Nemci so imeli skupno listo ter za skupen znak na glasovnici navskriž položeno lipovo vejo in planinko. Ta lista je bila v Primorju vložena kot peta in je bil njen znak tudi na glasovnici. Volilec dobi glasovnico od predsednika volilne komisije, stopi v volilno celico, prečrta s črnim svinčnikom znak liste, za katero hoče glasovati, zvije in zalepi glasovnico in jo odda zopet predsedniku. Ker pa ima vsak volilec pravico oddati trem kandidatom prednostni glas, napiše, preden zalepi glasovnico, nanjo primke dotičnih treh kandidatov. Tako so lahko na skupni listi glasovali Slovenci, Hrvati in Nemci za svoje kandidate. Razumljivo je, da se da tako glasovanje izvesti pravilno le pri popolni svobodi in pri popolni nepristranosti in poštenosti oblasti. Tega pa fašisti ne poznajo in zato so se vršile vsakovrstne sleparije, zlorabe in nasilnosti.

Prvič so bili že volilni shodi protivladnih strank in zlasti še Slovencev pravo tveganje življenja, ko so se na vsak shod in sestanek privlekli oborožene tolpe fašistov.

Dan samih volitev pa je v nasilju vse, kar je bilo poprej, seveda daleč prekosil. Iz Gorice se opisuje volilna nedelja takole: »S silo so odganjali slovenske člane volilnih komisij na sedež fašija. Posredovanja naših voditeljev pri varnostni straži so bila brezuspešna in pokazala popolno nemoč varnostnih oblasti napram fašistom. Pri skrutiniju (štetju glasov) so se mogle na ta način goditi največje goljufije. To kažejo izidi. Največjo nesramnost pa je zagrešila vlada sama, ker je dala v zadnjem trenutku pretiskati državne glasovnice z lipovo vejico navzdol obrnjeno. To je bil očiten namen premočiti slovenske volilce. Toda vsi ti poskusi so se jim zdeli še premalo; celo nedeljo popoldan so prihajali vplivnejši možje in fantje iz Brd v Gorico skriti se pred fašistovskimi nasilstvi. Celo nad ženami in dekleti so se znašali. Našega agitatorja iz Podgore so tako razmesarili, da je obležal polmrtev na mestu; a to še ni bilo dovolj. Karabinerji so ga še zaprli in le na zdravnikovo zahtevo so ga prepeljali v bolnico.« Podobnih poročil bi bilo še za celo knjigo, ker je fašistovsko nasilje ravnokot kot narodne manjšine tlačilo tudi italijanske delavce in kmete, ki so hoteli glasovati za popolare, socialiste in komuniste.

Izid nasilnih volitev je v kratkem ta-le: fašisti so dobili na prvi svoji listi 356, na drugi 19, torej vsega skupaj 375 poslancev. Ker bo štel bodoči rimski parlament nekaj nad 530 poslancev, ne odpade na vse druge stranke niti 160 poslanskih mandatov. Od teh so dobili raznovrstni socialisti in komunisti vsega skupaj 64, popolari 39, liberalci in demokrati 30 poslancev ter poleg per drugih malih parlamentarnih skupin še Slovani in Nemci po 2 poslance. Od Slovanov prideta v rimski parlament Slovenja dr. Besednjak in dr. Wilfan.

Četudi je ta zmaga fašizma dosežena z nasilnimi sredstvi in ne izraža dejanske politične volje ljudstva, bode vendar predsednik Mussolini to dosegel, da postane njegova stranka in Italija še važnejši činitelj v Evropi. Prvič so vzori fašizma že prodri do malega v vse države. Zdrav parlament ima danes samo še Anglija poleg onih severnih držav, ki se niso udeležile svetovne vojne, po vseh drugih državah, ki so sodelovale v vojni ali pa po njej nastale, pa imamo danes fašiste in ob par izjemah je parlament na prav nizki stopnji, ker imajo državno oblast v rokah zastopniki manjšine proti veliki narodni večini. Španija ima tudi svojega diktatorja ter je najbližja fašistovski Italiji, Rumunijo vladajo veleposestniki in vele kapitalisti, v Bolgariji je gosposka vlada z nasiljem prišla do oblasti ter se z nasiljem na njej drži, na Ogrskem imajo fašisti prvo besedo in tako bi lahko našteali po vrsti še druge države. Nemčija je sedaj tudi pred volitvami, njeni fašisti in zarotniški monarhisti gledajo na italijanski fašizem kot na svoj vzor in da ne bomo dolgo iskali po svetu oboževalcev nasilja, si poglejmo samo policajdemokrata Pribičevića, ki bi zmago italijanskega fašizma

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Opustili so iskanje še preden so ga prav začeli, ker sploh ni bilo misliti, da sta Claytona še živa. Sorodniki seve in bližnji znanci so še dolga leta upali, da se vkljub vsemu vendar le še vrneto.

Nazadnje pa je tudi to upanje ugasnilo. John Clayton in njegova soproga sta bila za ves kulturni svet mrtva, pokopana na dnu morja. —

Fuwalda je bila neznatna jadrnica, kakih deset ton je imela*.

Te male jadrnice oskrbujejo običajno bližnji krajevni promet na zapadni afriški obali. Njihovo moštvo ni veliko vredno. Iz vseh vetrov in dežel so nabrani, ljudje, ki so se skregali z življenjem in človeško družbo, izvrški človeštva, pobegli kaznjenci, morilci, ki so ušli roki pravice, roparji in tolovaji vseh narodov in plemen.

Tudi Fuwalda ni imela nič boljnih ljudi. Njeni častniki so bili brezsrčni siroveži, sovražili so moštvo, moštvo pa je sovražilo svoje častnike. Kapitan je bil sicer dober pomorščak, pa je živinski delal s svojimi ljudmi. Občeval je z njimi le s samokresom in ladijskim drogrom in dvomljivo je, da bi bili njegovi podložniki sploh razumeli kake druge »razloge«.

In tako se je zgodilo, da sta John Clayton in njegova žena doživljala na krovu Fuwalde dan za dnevom

prizore, ki se o njih bere le v krvavih gusarskih romanih.

Koj v jutru drugega dne sta bila priči dogodka, ki je postal usoden za oba, nerojenemu bitju, ki ga je gospa Elza nosila pod srcem, pa je usmeril tok življenja, kakršnega se menda nihče ni živel v zgodovini človeštva.

Tisto jutro se je kapitan pogovarjal ob ladijski pregraji s Claytonom in njegovo soprogo, nedaleč v stran pa sta dva mornarja univala krov. Čeber vode sta prestavljala korak za korakom za seboj in pomakala vanj krtače na dolgih drogih.

Mornarja sta se s svojim delom bližala gruči. Kapitan je gostoma pripovedoval zanimive reči o Afriki, o njenih prebivalcih in o njenem živalstvu, s hrbtnom je bil obrnejen proti krovu in ni opazil, kaj se godi za njim, Clayton in soproga pa sta gledala ven na morje, vsa zatopljena v kapitanovo pripovedovanje.

Bliže in bliže sta prihajala mornarja. Sedaj sta bila trdo za kapitanovim hrbtnom, še trenutek, pa bi bila mimo in naša zgodba bi se nikdar ne bila začela.

Pa prav tistem trenutku se je kapitan obrnil in je hotel stopiti po krovu. Trčil je ob mornarja, se prevrgel in padel v čeber z umazano vodo. V hipu je bil ves premočen.

Za trenutek je bil prizor smešen. Pa le za trenutek.

Val sirovih kletvic se je usul kapitanu iz ust, obraz mu je krvavo zardel od sramu in jeze, planil je na noge in s silnim udarcem pobil mornarja na tla.

Mož je bil star in slaboten. Sirovi napad kapitanov je bil milo rečeno neumesten, ker je bil mornar popolnoma nedolžen.

Tovariš nesrečneža pa ni bil ne star in tudi ne slaboten, — pravi medved po postavi je bil, z divjimi

črnimi brkami pod nosom in volovskim tilnikom med mogočnimi plečami.

Brezsrčni napad kapitanov ga je razdražil, maščevali je hotel tovariša.

S polglasnim besnim krikom je planil na kapitana in ga z enim samim silnim sunkom podrl na kolena.

To je bil upor, najhujši prestopok, ki ga more zagrešiti mornar na odprtem morju. In upor je znal kapitan krotiti! Ni bilo prvokrat, da ga je doživel, in vsikdar še je spravil upornike podse.

Njegov rdeči obraz je bil na mah bled ko stena. Ni čakal, da bi se postavil spet na noge, v hipu je potegnil iz žepa samokres in ga ustrelil v plečatega orjaka.

Naglo kakor blisk se je vse vršilo. Pa še nagleje je bil Clayton.

Še preden je kapitan izprožil, je zamahnil po njegovi roki in krogla, namenjena mornarju v srce, je zadela le njegovo nogo.

Ostre besede so vzrojile. Clayton je kapitanu kratko in jasno povedal, da je oduren sirovež in da se taki prizori ne smejo ponoviti, dokler bodeta on in njegova soproga na krovu Fuwalde.

Kapitan je imel pripravljen robot odgovor. Pa premislil si je, obrnil je Claytonu hrbet ter jezno mrmraje odšel.

Ni se hotel pripraviti z Angležem, posebej še ne s takim, ki je bil na uradnem potovanju. Angleži imajo dolge roke, ki segajo v vsa morja, — mogočno bojno mornarico. In te se je bal.

Mornarja sta se pobirala od tal, starejši je prijel ranjenega mlajšega tovariša pod pazduho in mu pomagal vstati. Brkast orjak, ki so ga klicali za črnega Michaela, je poskusil prestreljeno nogo in ko je videl, da

* Nekaj usd 10.000 kg.

najprijazni pisal in vezal v zlato knjigo ter zraven še prista-vil: Tako se morajo voditi volitve! —

Drugi važni pomen pa imajo italijanske volitve z o-ziranjem na italijansko zunanjo politiko, ki zelo drzno in za sosedo zelo nevarno hlepi po tuji zemlji. To pohlepno politiko pa vodi Mussolini zelo premeteno in bistroumno. Doslej je že mnogo dosegel, poslej bo pa še več, ker se lahko sklicuje na to, da je on sedaj po volitvah priznan gospodar Italije. Italija je v tesnih zvezah s Spanijo, da lahko nagaja Franciji, potem ima že stare in trdne zve-ze z Ogrsko, dobre odnose z Bolgarijo in tudi z Grčijo je obnovila stike. Te zveze so pa tako spretno urejene, da se vsak čas lahko prekinejo, obnovijo, razširijo itd. Če Italija s Spanijo enkrat nagaja Franciji, ima pa tudi vse pripravljeno, da dobi tudi Francijo na svojo stran, ter nagaja potem Angliji.

Vpričo splošnega položaja sveta, ki je od vseh stra-ni zastrt z oblaki in posebej še vpričo italijanske politike je prav dobro razvidno, kakšnega življenjskega pomena je za našo državo, da ima pošteno, na dejanski ljudski volji in zadovoljstvu slonečo in samo za splošnim blagrom stremečo vladno, ki se ne bo opirala na eno in sicer srbsko narodnost, marveč na vse narode. Zato je politika sporazuma na podlagi popolne narodnostne enakopravnosti po avtonomističnih načelih edino umestna in po-trebna tudi z zunanje-političnega vidika. — Jugoslavija se mora iznebiti Pašiča, Pribičevića in drugih politikov, ki imajo fašistovsko nasilje za vzor, ter postati na podlagi poštenega sporazuma močna in odporna na znotraj in zunanji.

Sajenje sadnega drevja

Eno najvažnejših opravil v sadonosniku je sajenje sadnega drevja. Ker se pri tem poslu vrše čisto napake, ki jih pozneje ni mogoče več izbrisati in katere neveselji sadjereji pripisujejo prav radi drevesničarjem na ro-vaš, podajem glede sajenja naslednja navodila.

Kaka naj bo jama?

Jame za sadno drevje naj se izkopajo nekoliko ča-sa pred sajenjem, najbolje že v rani jeseni, da se zemlja do časa sajenja prezrači. S tem pa se ni rečeno, da bi morali čakati s sajenjem drevja do pomladi, kajti je-sensko sajenje je vsekakor boljše od pomladanskega.

Glede širskosti jam se držimo pravila, da je jama tem boljša, čim širša je. Zatorej tudi 3 metre široka ja-ma ne bo preširoka in le v posebno dobri zemlji se lah-ko zadovoljimo z jamo od 1.50 m širskosti v kvadratu.

Z ozirom na globočino se ravnajmo po kakovosti spodnjih zemeljskih plasti. Ako naletimo že v globo-čini pol metra na pusto, skalnato ali kamenito spodnjo plast, ne bomo dalje kopali, ker bi s tem skušali spravi-ti drevesne korenine na umeten način v nerodovitne spodnje plasti, kjer bi ne našle dovolj hrane in bi dre-vo začelo hirati. Kot pravilo torej velja, da se skalnatih tal naj ne dotikamo, ako hočemo omogočiti uspešen raz-voj posejanega drevja. V slučajih, ko imamo opraviti z neugodnimi spodnjimi plastmi zemlje, se poslužimo boljše sajenja na gričke ali navožene kupe. Takšni kupi morajo biti kolikor mogoče široki in naj imajo kolikor mogoče poševne stene.

Navadno se kopajo okrogle jame, akoravno tudi četverooglate jame niso napačne. Ako računamo širo-kost jame v premeru, so štirioglate jame celo boljše, ker

bo šlo, se je obrnil h Claytону in se mu godrnjaje za-hvalil.

Njegov glas je bil neprijazen in oduren, pa njegove besede so bile dobro mišljene. Še preden je končal, se je obrnil in je odšel, naslonjen na tovariša. Ni hotel čakati na Claytonov odgovor.

Par dni ga nista videla in tudi kapitan jima ni pri-voščil druga ko godrnjave besede, kadar je bil prisiljen govoriti z njima.

Bila sta njegova gosta pri mizi, pa kapitan je sle-herni dan našel izgovor, da mu ni bilo treba jesti s svojima gostoma.

Častniki so bili neizobraženi, robati ljudje. Nič boljše niso bili kakor moštvo, izogibali so se Claytonov, kjer so le mogli. Ni jim dišalo, da bi mnogo občevali z izobraženim angleškim lordom in njegovo soprogo.

Zato sta večinoma živela sama zase. Kar jima je bilo tudi popolnoma po godu. Nista si preveč želela divje družbe sirovih mornarjev.

Tako samotno življenje je pa seve imelo tudi senč-no stran.

Ker nista z nikomur občevala, tudi nista zvedela, kaj se pripravljata med mornarji pod navidezno mirnim površjem vsakdanjega življenja in da bo v kratkem iz-bruhnila na krovu Fuwalde krvava, usodna igra —

Le to sta oba čutila, da visi nad jadrnico nekaj ka-kor soparno ozračje pred nevihto. Na zunanji je šlo vse svojo enakomerno, enolično pot, pa oba sta slutila ne-znano pretečo nevarnost.

Par dni je minilo.

Neko jutro je prišel Clayton iznenada na krov. In videl je, kako sta pravkar dva mornarja nesla enega svojih tovarišev v spodnje prostore. Nezavesten je bil,

je zemlja zrahljana tudi v ogljih, ki pri okroglih jamah odpadejo.

Pri kopanju jam moramo skrbeti za to, da pridejo posamezne plasti zemlje na posebne kupe. Zgornja naj-boljša plast zemlje pride pri poznejšem zasipavanju v neposredno bližino drevesnih korenin, manj dobra zem-lja pa se porabi za dopolnitev jame.

Če pri sajenju obenem tuji gnojimo, tedaj spravimo gnojilo — dobro strohneli hlevski gnoj ali kompost — v jamo šele takrat, ko je do polovice ali dveh tretjin za-suta. Na dnu jame ne gnojimo, ker bi ostal gnoj v tej globočini brez učinka; tudi bi zvilil korenine preglo-boko v zemljo, kar bi imelo za poznejše uspevanje drev-ja slabe posledice.

Nekaj o kolu.

Visokodebelna in polvisokodebelna drevesa potre-bujejo v prvih letih po sajenju opor ali kola. Mogoče pa je vzgojiti drevje tudi brez kola in to v legah, ki so zavarovane proti vetrovom. Kol je zabiti v jamo pred sajenjem in sicer tako, da pride s spodnjim delom v trdo neprekopano zemljo, ker le na ta način more nuditi za-nesljivo oporo. Da mu podelimo večjo stalnost in po-kočno lego, pribijemo na spodnjem koncu kola, kjer se dotika trdih tal prečno latice, ki varuje obenem tudi pred zlobnim izruvanjem kola iz zemlje. Ako bi kol postavljali še le po sajenju v zemljo, bi se lahko pri-petilo, da ne bi ustrezal svojemu namenu kot opora drevesu, ampak bi sam potreboval oporo od drevesa, kar neredkokrat opažamo v zanemarjenih sadovnjakih. Tudi bi se lahko pripetilo, da bi pri postavljanju kola poškodovali drevesne korenine.

Da obvarujemo kol pred trohnenjem, ga je treba prepočiti s sredstvom, ki ga napravi trpežnega. Za su-rovo kolje se priporoča 5 odstot. raztopina modre bak-rene galice (Kupfervitriol), v kateri ga namakamo tako dolgo, da je skozi in skozi prepojeno. To se je zgodilo tedaj, ko se pokažejo zeleni znaki na gornjem, tanšem koncu kola. Za suho kolje pa vzamemo lesni izvleček ali ekstrakt (Teer) ali karbolinej, ki ga segrejemo in z vrolo tekočino kolje dobro namažemo.

Kol naj ne sega v drevesno krono, ker bi se lahko ob njem obdrgnile in poškodovale veje v vetrovnem vre-menu.

Vsajeno drevje se priveže na rahlo h kolu in sicer za to, da pri poznejšem sesedanju zemlje ne obvisi na njem. Šele za kakega pol leta, ko se je zemlja že dovolj vsedla, se vezi obnovi in drevo na kol trdneje priveže.

Se nekaj o drevesni jami.

Neposredno pred sajenjem se jame tako daleč za-sujejo, da lahko sadimo drevesa ter se pri tem ne bo-jimo, da bi prišla pregloboko v zemljo. Drevo sme prit-i v zemljo tako daleč, da je površina zemlje v enaki viši-ni s tistim delom debla, kjer se začnajo korenine. Ra-čunati pa je, da se zemlja po sajenju vsede za 15 do 20 odstotkov. To sesedanje se ublaži nekoliko s tem, da zemljo pri sajenju potlačimo z nogami. V tem slučaju je potrebno vsaditi drevo tako globoko, oz. visoko, da pride najspodnji del debla 8—12 cm nad zemeljsko po-vršnjo. Ako tega pravila ne bi vpoštevali bi se zgodilo, da bi vsadili drevo pregloboko, kar bi imelo posledico, da bi drevo trpelo na pomanjkanju potrebnega zraka.

Dno jame, kamor se postavi drevesce s svojimi ko-reninami, naj ne bo jamasto, temveč nekoliko vzhodeno. Ta oboka omogoči, da se korenine lažje porazdeli in spravijo v zaželjeno lego.

morebiti celo mrtev. S plamenečimi očmi je stal prvi častnik z debelimi ladijskim drogom pred gručo svojih ljudi —

Clayton ni z nič besedice. Razumel je prizor. —

Dan pozneje so se pojavili na daljnem obzorju mo-gočni obrisi velike angleške bojne ladje.

Clayton je napol sklenil, da bo zahteval, naj ga kapitan prepelje z ženo in prtljago vred na njen varni krov. Zle slutnje so ga obhajale in bal se je, da si z ženo nista več življenja varna na Fuwaldu.

Opoldan so bili bojni ladiji toliko blizu, da bi jo bili lahko nagovorili. Clayton se je pripravljal da pove kapitanu svojo željo.

Pa mahoma se mu je njegova zahteva zdela smešna.

Kaj naj poreče poveljniku bojne ladje? S čim naj opraviči svojo zahtevo? Da sta kapitan in njegov prvi častnik sirovo ravnala z nepokornimi, upornimi pod-ložniki —? Smejal se mu bo za hrbtom in si mislil, da je zapustil Fuwaldo, ker je strahopeten.

John Clayton lord Greystoke ni zahteval, naj ga prepeljejo na bojno ladjo, in proti popoldnevu je za-mišljen gledal, kako so vrhovi najvišjih jamborov iz-ginjali pod ravno črto, kjer je nebo slonelo na morju.

Pa se preden je utonila angleška bojna ladja pod brezkončnim obzorjem, je zvedel, da so bile njegove slutnje upravičene, in je grenko obžaloval svoj neumni ponos, ki mu je zabranil, da ni rešil svoje mlade žene in sebe, dokler je bila rešitev še blizu, — rešitev, ki je tistikrat že bila nemogoča. —

Proti večeru je bilo.

Clayton je stal s soprogo ob pregraji. Zrla sta za izginjajočo ladjo. Stari, slabotni mornar, ki ga je kapi-

Starost drevesa.

Drevo, katerega mislimo presaditi v sadovnjak, naj ne bo starejše od 5 let in njegovo deblo naj ne meri čez sredo manj kakor 8 cm v obsegu. Naše načelo bo-di: boljše je vsaditi eno čvrsto drevo, nego deset sla-bičev.

Način sajenja.

Ko smo prikrajšali predolge in odrezali vse poško-dovane korenine, se postavi drevesce na nasipano zem-ljo v jami. Na nasipanem kupčku porazdelimo kore-nine v obliki kroga tako, da segajo nekoliko posevno v zemljo. Sajenje opravljajo dve do tri osebe. Prva oseba, ki drevo sadi, se postavi v ali poleg jame in porazdeli z rokami korenine, med tem ko druga dobavlja z lopato potrebno zemljo ali kompost.

Najboljša zemlja, ki smo jo pri izkopavanju jame zložili posebej, se pomeša s kompostom in porabi pri zasipavanju in zatlačenju korenin. Oseba, ki drevo sa-di, mora paziti na to, da ne ostanejo nobeni prazni pro-storji med posameznimi koreninami. To dosežemo naj-bolje s tlačanjem zemlje, med korenine z rokami, ne pa s stresanjem ali prizdigovanjem drevesa. S poslednjim ravnanjem bi spravili korenine v nepravo lego okrog debla ter povzročili, da bi se ali združile ali zasukale. Ko so vse korenine pokrite približno za dian na debelo z zemljo, potlačimo vso zemljo s stopalom noge v krogu okoli debla. S tlačanjem začnemo ob robu jame. Če imamo na razpolago kaj gnoja, potrosimo istega in ja-mo do vrha zadelamo. Pri pomladanskem sajenju je lahko zalivanje izostane. Z zalivanjem namreč dose-žemo, da se zemlja in korenine bolj vležejo in primejo. Gnoj pa, ki smo ga potrosili nad koreninami v jamo, ne daje koreninam samo dobre hrane, ampak jih varuje tudi pred hudim mrazom, poleti pa pred izsušenjem.

Pripomnim, da je rezati korenine z ostrim nožem ali škarjami in sicer poševno ob spodnji strani. S tem omogočimo, da rane prej zacelijo in da v bližini ran požeje nove korenine. Če bi pa rezali korenine pošev-no od gornje strani ali s topim orodjem, bi rane ne mo-gle tako hitro zaceliti, ter bi korenine lahko na rezni ploskvi začele trohneti.

Pri rezanju korenin moramo odstraniti le poško-dovane korenine in prikrajšati samo konce drobnih korenin. Vsako drugo rezanje je škodljivo, kajti čim manj zdravih korenin odstranimo, tem večji uspeh bomo imeli pri sajenju.

Gredico okoli drevesa moramo napraviti koritasto, da vlaga od drevesa ne oteka, kar je posebne važnosti v suhih letinah. V takšnih letinah je potrebno na novo vsajena drevesa večkrat zalivati, in drevesni koloobar od časa do časa okapati.

Vekoslav Stampar, ekonom, Ptuj.

tan pred par dnevi podrl na tla, je snažil in drgnil pre-grajne medene drogeve.

Počasi se je bližal zamišljenemu paru. Ko je bil trdo ob Claytonu, je dejal polglasno:

»Plačal bo, rečem vam, drago bo plačal! In prav na temle krovu bo plačal za svoje divjaštvo! Pomnite, gos-pod, moje besede! Plačati bo moral!«

»Kako mislite, dragi prijatelj?« je vprašal Clayton.

»Ne vidite, kaj se godi? Se niste slišali, da tale po-divjani kapitan in njegov prvi, — da pobijata moštvo? Dva večeraj, danes pa kar tri! Črni Mihael je spet čisto zdrav in povem vam, on ni tisti, ki bi čakal, kedaj pride vrsta nanj —! Pomnite moje besede, gospod!«

»Hočete reči, da misli moštvo na upor?«

»Upor —?« je vzkliknil starec polglasno. »Upor —! Na poboj mislijo, gospod, in zapomnite si moje be-sede, gospod!«

»Kedaj —?«

»Prišlo bo do udarcev, gospod! Prišlo bo do udar-cev! Pa ne povem vam kedaj. Sem že itak preveč izble-betal. Pa dobri ste bili do nas ondan in mislil sem, da je prav, če vas posvarim. Toda držite jezik za zobmi in č-čujete streljanje, pojdite v svojo kabino in tam po-čakajte!«

To je vse! Držite jezik za zobmi, pravim, ali pa vam bodo pognali kroglo med rebra! Zapomnite si to, gospod!«

In starec je snažil in drgnil medene droge pregra-jine in se počasi oddaljeval od Claytona, kot bi ne bil ničesar povedal.

»Jako lepji razgledi v bodočnost, kaj, Elza?« je de-jal Clayton ženi.

(Dalje prihodnjiti.)